

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет механіки, енергетики та інформаційних технологій
Кафедра автомобілів і тракторів

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Перший проректор

доцент Ірина ФЕДІВ
& Зі Сергієм 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БЕЗПЕКА ДОРОЖНЬОГО РУХУ

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність: 274 Автомобільний транспорт

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Львів 2023

Робоча програма з дисципліни Безпека дорожнього руху для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОП «Автомобільний транспорт» спеціальності 274 Автомобільний транспорт

Розробник: Олег МИРОНЮК, к.т.н., доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри автомобілів і тракторів

Протокол від "29" серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри автомобілів і тракторів

(підпис) (ім'я та прізвище) **(Степан ХІМКА)**

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії факультету механіки, енергетики та інформаційних технологій

Протокол від "30" серпня 2023 року № 1

Голова методичної комісії факультету механіки, енергетики та інформаційних технологій

(підпис) (ім'я та прізвище) **(Степан КОВАЛИШИН)**

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань **27 Транспорт**

Спеціальність **274 Автомобільний транспорт**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Характеристика навчальної дисципліни:

Вибіркова

Кількість кредитів **5**

Загальна кількість годин – **150**

Вид контролю: **залік**

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – **5**

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – **114,2 %**

для заочної форми навчання – **11,9 %**

2. Програма навчальної дисципліни

План лекційних занять з дисципліни

Тема 1. Вступ. Основні поняття про дорожній руху, його організацію та проблеми безпеки руху.

1.1. Розвиток автотранспорту і значення заходів із забезпечення безпеки дорожнього руху.

1.2. Статистичні дані аварійності на автошляхах України.

1.3. Основи організації дорожнього руху.

1.4. Державне управління безпекою дорожнього руху.

Тема 2. Інформаційні аспекти сприйняття і видимості дорожньої обстановки.

2.1. Структура і функціонування системи ВАДС (водій–автомобіль–дорога–середовище).

2.2. Особливості психофізіологічної діяльності водія.

2.3. Зорове сприйняття водієм дорожньої обстановки.

2.4. Час реакції водієм під час керування автомобілем.

2.5. Поняття про увагу і навички. Емоційні якості водія.

Тема 3. Автомобіль як елемент системи ВАДС.

3.1. Сили, що діють на транспортний засіб під час руху.

3.2. Гальмування автомобіля

3.3. Поперечна та повздовжня стійкість автомобіля.

3.4. Керованість автомобіля.

3.5. Прохідність автомобіля.

3.6. Інформативність автомобіля.

3.7. Умови праці водія.

Тема 4. Вимоги до безпеки конструкції та технічного стану автомобілів.

4.1. Безпека дорожнього руху згідно із законодавством України.

4.2. Загальні закономірності створення безпечного автомобіля.

4.3. Активна безпека транспортних засобів

4.4. Пасивна безпека транспортних засобів.

4.5. Післяаварійна та екологічна безпека транспортних засобів.

Тема 5. Умови безпеки керування автомобілів.

5.1. Підготовка робочого місця, початок руху і зупинка автомобіля.

5.2. Безпечні дистанція та інтервал між автомобілями.

5.3. Безпека руху при здійсненні маневру.

5.4. Особливості керування автомобілем у критичних ситуаціях.

Тема 6. Дорожні умови і безпека руху.

6.1. Характеристика автомобільних доріг.

6.2. Основні прийоми водіння автомобіля.

6.3. Особливості руху по сніжним і слизьким дорогах.

6.4. Рух на підйомі і спуску

6.5. Особливості руху по ґрунтовим дорогам і бездоріжжю.

6.6. Подолання водяних перешкод.

6.7. Особливості водіння автопоїзда.

Тема 7. Деякі аспекти визначення моменту виникнення небезпеки для руху.

Зіткнення транспортних засобів.

7.1. Механізм виникнення ДТП

7.2. Причини ДТП.

7.3. Класифікація ДТП.

7.4. Запобігання ДТП у небезпечних дорожніх транспортних ситуаціях.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Рік підготовки 2 Семестр 4											
Тема 1.	21	4		4		13	21	2		2		17
Тема 2.	21	4		8		9	21	2		2		17
Тема 3.	25	6		14		5	25	2		2		21
Тема 4.	21	4		4		13	21	2		2		17
Тема 5.	21	4		8		9	21	2		2		17
Тема 6.	21	6		6		9	21	1		2		18
Тема 7.	20	4		4		12	20	1		2		17
Всього	150	32		48		70	150	12		14		124

4. Теми лабораторних занять
План лабораторних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Умови переходу через нерегульований пішохідний перехід	4
2	Оцінка оглядовості з робочого місця водія автомобіля	4
3	Визначення координат центра тяжіння автомобіля	4
4	Визначення параметрів прохідності автомобілів	2
5	Стійкість автомобілів на перекидання і сповзання під час прямолінійного руху та стоянки	4
6	Визначення параметрів поперечної стійкості автомобіля під час криволінійного руху	4
7	Оцінка гальмівних властивостей автомобілів	4
8	Визначення параметрів обгону транспортних засобів	4
9	Підготовка автомобіля до використання	4
10	Оволодіння прийомами управління автомобілем	4
11	Визначення безпечності ділянок дорожньої мережі	2
12	Дослідження елементів автомобільної дороги	4
13	Дорожньо-транспортні пригоди, механізм їх виникнення	4
	Разом	48

5. Теми винесені на самостійне вивчення

№ з/п	Назва теми
1	Кінематика переміщення людини в автомобілі при зіткненні та навантаження, що діють на неї. Статистичний аналіз травмування органів людини у ДТП
2	Дослідження видимості дорожньої обстановки. Пропускна здатність зорової системи водія
3	Вага автомобіля та її розподіл по осях. Коефіцієнт зчеплення. Робоче місце водія. Умови праці і відпочинку водія. Аквапланування шин автомобіля.
4	Технічні вимоги до автомобілів згідно законодавства Європи та України. Пожежна безпека автомобіля. Безпека зовнішньої форми.
5	Аналіз безпечного маневру обгону. Незавершений обгін. Об'їзд перешкоди – методика Ілларіонова за сталого радіуса повороту.
6	Підготовка робочого місця водія до роботи. Вибір швидкості руху. Особливості водіння автомобіля в темний час доби та на замських дорогах.
7	Місце моменту виникнення для руху при аналізі небезпеки механізму дорожньо-транспортної пригоди, наїзд на тварин. Зіткнення з поїздами.

6. Методи навчання

1. Словесні методи (розповідь, пояснення, бесіда, лекція.)

2. Наочні методи:

- ілюстрація (презентація Power Point, таблиці, моделі, малюнки тощо),
- кіно-відеофільм чи його фрагмент; діюча модель; спостереження та досліди в лабораторних умовах тощо.

3. Практичні методи: практичні та самостійні роботи.

7. Методи контролю:

1. Усне опитування (індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів).

2. Письмова аудиторна та поза аудиторна перевірка (рішення задач і прикладів, виконання схем, підготовка, рефератів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо).

3. Практична перевірка (виконання практичної роботи, аналіз виробничої інформації, рішення професійних завдань)

4. Стандартизований контроль (письмовий іспит).

Види контролю: Поточний контроль, семестрова атестація.

8. Результати навчання

У результаті засвоєння окремих тем із дисципліни «*Безпека дорожнього руху*» здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти набувають знання, уміння та компетентності, що відповідають вимогам ОП «*Автомобільний транспорт*» спеціальності 274 «*Автомобільний транспорт*».

Індекс в матриці ОПП	Програмні компоненти
1	2
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК 3	Здатність здійснювати безпечну діяльність
ФК 1	Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України, Правил технічної експлуатації автомобільного транспорту, інструкцій та рекомендацій з експлуатації, ремонту та обслуговування об'єктів автомобільного та їх систем
ФК 2	Здатність використовувати у професійній діяльності знання з основ конструкції, експлуатаційних властивостей, робочих процесів і основ розрахунку автомобільних транспортних засобів
ФК 13	Здатність аналізувати техніко-експлуатаційні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів з метою виявлення та усунення негативних чинників та підвищення ефективності їх використання
ФК 14	Здатність брати активну участь у дослідженнях та експериментах, аналізувати, інтерпретувати і моделювати окремі явища і процеси у сфері автомобільного транспорту
ФК 15	Здатність застосовувати математичні та статистичні методи збирання, систематизації, узагальнення та обробки інформації

1	2
ПРН1	Мати концептуальні наукові та практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття
ПРН4	Відшуковувати необхідну інформацію в науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію
ПРН7	Аналізувати інформацію, отриману в результаті досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності
ПРН8	Розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів
ПРН9	Аналізувати та оцінювати об'єкти автомобільного транспорту, їх системи та елементи
ПРН23	Аналізувати техніко-експлуатаційні та техніко-економічні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (екзамен)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
8	16	32	6	16	14	8	100	

T1, T2 ... T7 – теми.

10. Методичне забезпечення

Миронюк О.С., Шевчук В.В., Швець О.П. Безпека дорожнього руху: методичні рекомендації до виконання практичних робіт здобувачами першого (бакалаврського) рівня освіти зі спеціальності 274 "Автомобільний транспорт" Львів: Манускрипт, 2023. 88 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Парасюк В.М., Демків Р.Я., Когут В.М. Безпека дорожнього руху: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 340 с.

2. Собакарь А.О., Холмянський Я.Д., Тараненко С.М. Основи безпеки дорожнього руху. Київ: Знання, 2007. 312 с.

3. Лях М.А., Дем'янюк О.С., Бешун О.А. Основи керування автомобілем та безпека дорожнього руху : навч. посібник: для ВНЗ. Київ: ВІКНУ, 2011. 368 с.

Допоміжна

4. Бандрівський М.І., Дерех З.Д. Правила та безпека дорожнього руху: навчальний посібник Львів: Світ, 2004. 200 с.
5. Зеркалов Д.В. Безпека дорожнього руху: навчальний посібник. Київ: Науковий світ, 2009. 154 с.
6. Кашканов А.А., Грисюк О.Г. Безпека руху автомобільного транспорту. навч. посібн. Вінниця: ВНТУ, 2005. 177 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – електронний каталог видань бібліотеки ЛНУП <https://library-service.com.ua:8443/lvlnau/>, репозитарій ЛНУП <https://repository.lnau.edu.ua/xmlui/>, каталоги органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України <https://culonline.com.ua/>.
2. Віртуальне навчальне середовище Moodle <https://moodle.lnup.edu.ua/course/view.php?id=2469>
3. Організація дорожнього руху, транспортні проблеми, технічні засоби організації дорожнього руху: <http://www.gossmep.ua/>
4. Вимоги до гальмівних систем, до їх структури і характеристикам: <http://www.biblitekar.ua/spravochnik-59/20.html/>
5. Безпека дорожнього руху. Книжки: <http://www.booksgid.com/9624-html>